

Finansieringsplan för överföringsledningar mellan Hällingsjö och Rävlanda

14

2025KS408

Sammanträdesdatum
2026-05-07

§ 147

Dnr 2025KS408

Finansieringsplan för överföringsledningar mellan Hällingsjö och Rävlanda

Beslut

Kommunstyrelsens förslag till beslut i kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige godkänner finansieringslösning som innebär att överföringsledningarna mellan Hällingsjö och Rävlanda i sin helhet finansieras genom extern upplåning i bolaget med kommunal borgen i enlighet med alternativ 2 i tjänsteskrivelsen och tillhörande bilaga.

Kommunfullmäktige beslutar att uppdra åt kommunstyrelsen att, för kommunens räkning, utforma och ingå avtal med Härryda Vatten och Avfall AB (HVAAB) i enlighet med den finansieringsmodell som kommunfullmäktige beslutar ska gälla för projektet.

Kommunfullmäktige beslutar att uppdra åt kommunstyrelsen att besluta om avtalets närmare utformning, under förutsättning att avtalet i allt väsentligt överensstämmer med den av kommunfullmäktige beslutade finansieringsmodellen.

Avstår från att delta

Peter Arvidsson (-) avstår från att delta i beslutet.

Reservation

Thomas Gustafsson (S), Ulla-Karin Johansson (S), Berit Müllerström (S), Marie Strid (MP) och Björn Mattsson (V) reserverar sig mot beslutet.

Sammanfattning av ärendet

Kommunfullmäktige uppdrog den 11 december 2025 § 215, efter aktualitetsprövning av kommunstyrelsens beslut den 2 maj 2017 § 126, åt Härryda Vatten och Avfall AB (HVAAB) att genomföra samförläggning av planerad VA-överföringsledning med gång- och cykelväg utmed Hällingsjövägen mellan Hällingsjö och Rävlanda, samt återkomma till kommunfullmäktige med förslag till finansieringsplan för utbyggnaden senast i samband med förvaltningens budgetunderlag för budget 2027.

Projekteringen av gång- och cykelväg samt VA-överföringsledning mellan Hällingsjö och Rävlanda har pågått sedan 2017. VA-överföringsledningar och gång- och cykelväg planeras att anläggas utmed statlig väg. Sträckningen av gång- och cykelvägen har anpassats utifrån tekniska och miljömässiga förutsättningar och utmaningar.

Signatur justerande	Utdragsbestyrkande

Sammanträdesdatum
2026-05-07

Med anledning av uppdraget redovisas fyra alternativa finansieringsmodeller. Styrelsen (HVAAB) har beslutat om alternativ 1 och informerats om alternativ 2, som man ställt sig bakom och förvaltningen har tagit fram alternativ 3 och 4. Kommunfullmäktige har därmed att ta ställning till val av finansieringsmodell för genomförandet. Alternativ 1 innebär att investeringen delvis förfinansieras av skattekollektivet och delvis finansieras genom VA-taxan. Alternativ 2 innebär att investeringen finansieras i sin helhet genom extern upplåning i bolaget med kommunal borgen. Alternativ 3 innebär att kommunen förfinansierar investeringen genom utlåning till bolaget, vilket återbetalas i etapper med ränta. Alternativ 4 innebär att kommunen finansierar investeringen genom ett aktieägartillskott.

Alternativen skiljer sig främst åt i hur den finansiella belastningen och risken fördelas mellan kommunen och bolaget, samt i hur investeringen påverkar kommunens likviditet, skuldsättning och bolagets långsiktiga ekonomi.

Efter en samlad bedömning anser förvaltningen, i samråd med bolaget, att alternativ 2 är det mest fördelaktiga och genomförbara alternativet.

Gång- och cykelvägen finansieras genom skattekollektivet, i enlighet med kommunens ordinarie finansieringsprinciper för denna typ av infrastrukturinvesteringar.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse 20 april 2026
- Kommunstyrelsens beslut den 2 maj 2017 § 126
- Kommunstyrelsens beslut den 19 november 2019 § 460
- Kommunfullmäktiges beslut den 11 december 2025 § 215
- Styrelsebeslut från HVAAB den 23 mars 2026 § 5
- Alternativa finansieringslösningar samt ekonomisk analys för överföringsledningarna mellan Hällingsjö och Rävlanda
- Presentation till kommunstyrelsen den 15 april 2026

Förslag till beslut på sammanträdet

Per Vorberg (M) föreslår med instämmande av Johannes Backlund (SD) att kommunstyrelsen, i enlighet med förvaltningens förslag, föreslår att kommunfullmäktige godkänner finansieringslösning som innebär att överföringsledningarna mellan Hällingsjö och Rävlanda i sin helhet finansieras genom extern upplåning i bolaget med kommunal borgen i enlighet med alternativ 2 i tjänsteskrivelsen och tillhörande bilaga. Vidare föreslår Per Vorberg att kommunstyrelsen, i enlighet med förvaltningens förslag, föreslår att kommunfullmäktige beslutar att uppdra åt kommunstyrelsen att, för kommunens räkning, utforma och ingå avtal med Härryda Vatten och Avfall AB (HVAAB) i enlighet med den finansieringsmodell som kommunfullmäktige beslutar ska gälla för projektet. Samt att kommunfullmäktige beslutar att uppdra åt kommunstyrelsen att besluta om avtalets närmare

Signatur justerande		Utdragsbestyrkande

Sammanträdesdatum
2026-05-07

utformning, under förutsättning att avtalet i allt väsentligt överensstämmer med den av kommunfullmäktige beslutade finansieringsmodellen.

Thomas Gustafsson (S) föreslår med instämmande av Marie Strid (MP) och Björn Mattsson (V) att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige godkänner finansieringslösning som innebär att överföringsledningarna mellan Hällingsjö och Rävlanda i sin helhet finansieras genom ett aktieägartillskott från kommunen till bolaget, i enlighet med alternativ 4 i tjänsteskrivelsen och tillhörande bilaga.

Ajournering

Sammanträdet ajourneras kl. 18:24-18:29.

Beslutsgång

Ordföranden redovisar att han kommer ställa Per Vorbergs förslag mot Thomas Gustafssons förslag.

Kommunstyrelsen godkänner redovisad beslutsgång.

Per Vorbergs och Thomas Gustafssons förslag

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunstyrelsen bifaller Per Vorbergs förslag.

Omröstning begärs. Kommunstyrelsen godkänner följande beslutsgång:

Ja-röst för att bifalla Per Vorbergs förslag

Nej-röst för att bifalla Thomas Gustafssons förslag

Med 7 ja-röster, 5 nej-röster och 1 avstår bifaller kommunstyrelsen Per Vorbergs förslag. Hur var och en röstade framgår av omröstningslista 1.

Signatur justerande	Utdragsbestyrkande

Sammanträdesdatum
2026-05-07

Voteringslista: § 147

Ärende: Finansieringsplan för överföringsledningar mellan Hällingsjö och Rävlanda,
2025KS408

Omröstningslista 1

Ledamot	Ja	Nej	Avstår
Per Vorberg (M), ordförande	X		
Ulla-Karin Johansson (S), ledamot		X	
Peter Arvidsson (-), ledamot			X
Gun Wågsjö (C), ledamot	X		
Berit Müllerström (S), ledamot		X	
Anders Halldén (L), ledamot	X		
Marie Strid (MP), ledamot		X	
Johannes Backlund (SD), ledamot	X		
Håkan Eriksson (KD), ledamot	X		
Björn Mattsson (V), ledamot		X	
Ulf Dermark (KP), ersättare	X		
Thomas Gustafsson (S), ersättare		X	
Kersti Lagergren (M), ersättare	X		
Resultat	7	5	1

Kommunstyrelsen

Datum
2026-04-20

Diarienummer
2025KS408 360

Finansieringsmodell samt uppdrag till kommunstyrelsen om att ingå avtal för överföringsledningar mellan Hällingsjö och Rävlanda

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens förslag till beslut i kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige godkänner finansieringslösning som innebär att överföringsledningarna mellan Hällingsjö och Rävlanda i sin helhet finansieras genom extern upplåning i bolaget med kommunal borgen i enlighet med alternativ 2 i tjänsteskrivelsen och tillhörande bilaga.

Kommunfullmäktige beslutar att uppdra åt kommunstyrelsen att, för kommunens räkning, utforma och ingå avtal med Härryda Vatten och Avfall AB (HVAAB) i enlighet med den finansieringsmodell som kommunfullmäktige beslutar ska gälla för projektet.

Kommunfullmäktige beslutar att uppdra åt kommunstyrelsen att besluta om avtalets närmare utformning, under förutsättning att avtalet i allt väsentligt överensstämmer med den av kommunfullmäktige beslutade finansieringsmodellen.

Sammanfattning av ärendet

Kommunfullmäktige uppdrog den 11 december 2025 § 215, efter aktualitetsprövning av kommunstyrelsens beslut den 2 maj 2017 § 126, åt Härryda Vatten och Avfall AB (HVAAB) att genomföra samförläggning av planerad VA-överföringsledning med gång- och cykelväg utmed Hällingsjövägen mellan Hällingsjö och Rävlanda, samt återkomma till kommunfullmäktige med förslag till finansieringsplan för utbyggnaden senast i samband med förvaltningens budgetunderlag för budget 2027.

Projekteringen av gång- och cykelväg samt VA-överföringsledning mellan Hällingsjö och Rävlanda har pågått sedan 2017. VA-överföringsledningar och gång- och cykelväg planeras att anläggas utmed statlig väg. Sträckningen av gång- och cykelvägen har anpassats utifrån tekniska och miljömässiga förutsättningar och utmaningar.

Med anledning av uppdraget redovisas fyra alternativa finansieringsmodeller. Styrelsen (HVAAB) har beslutat om alternativ 1 och informerats om alternativ 2, som man ställt sig bakom och förvaltningen har

tagit fram alternativ 3 och 4. Kommunfullmäktige har därmed att ta ställning till val av finansieringsmodell för genomförandet.

Alternativ 1 innebär att investeringen delvis förfinansieras av skattekollektivet och delvis finansieras genom VA-taxan. Alternativ 2 innebär att investeringen finansieras i sin helhet genom extern upplåning i bolaget med kommunal borgen. Alternativ 3 innebär att kommunen förfinansierar investeringen genom utlåning till bolaget, vilket återbetalas i etapper med ränta. Alternativ 4 innebär att kommunen finansierar investeringen genom ett aktieägartillskott.

Alternativen skiljer sig främst åt i hur den finansiella belastningen och risken fördelas mellan kommunen och bolaget, samt i hur investeringen påverkar kommunens likviditet, skuldsättning och bolagets långsiktiga ekonomi.

Efter en samlad bedömning anser förvaltningen, i samråd med bolaget, att alternativ 2 är det mest fördelaktiga och genomförbara alternativet.

Gång- och cykelvägen finansieras genom skattekollektivet, i enlighet med kommunens ordinarie finansieringsprinciper för denna typ av infrastrukturinvesteringar.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse 20 april 2026
- Kommunstyrelsens beslut den 2 maj 2017 § 126
- Kommunstyrelsens beslut den 19 november 2019 § 460
- Kommunfullmäktiges beslut den 11 december 2025 § 215
- Styrelsebeslut från HVAAB den 23 mars 2026 § 5
- Alternativa finansieringslösningar samt ekonomisk analys för överföringsledningar mellan Hällingsjö och Rävlanda
- Presentation till kommunstyrelsen den 15 april 2026

Ärendet

Projekteringen av gång- och cykelväg samt VA-överföringsledning mellan Hällingsjö och Rävlanda påbörjades 2017, efter kommunstyrelsens beslut den 2 maj 2017 § 126 om samförläggning. Projekteringen av överföringsledningar och gång- och cykelväg har hittills upparbetat cirka 7 miljoner kronor. I kommunstyrelsens beslut om verksamhetsplan 2021–2023 avsattes medel för gång- och cykelvägen med en investeringsbudget på 30 miljoner kronor.

Projekteringen var i huvudsak färdigställd 2020, och under projektiden genomfördes justeringar utifrån synpunkter från Trafikverket och berörda fastighetsägare. Projektet fick därefter startbesked av kommunstyrelsen den 19 november 2020 § 460 och har sedan dess drivits i dialog mellan förvaltningen, Trafikverket och HVAAB.

År 2021 överfördes VA-verksamheten till det kommunala bolaget Härryda Vatten och Avfall AB, och bedrivs därmed inte längre inom kommunens förvaltning.

År 2022 avböjde Bollebygds kommun samarbete kring VA-anslutning till Rävlanda. Mot denna bakgrund har HVAAB omprioriterat sina investeringar och bedömer att utbyggnaden av överföringsledningarna inte är nödvändig inom överskådlig tid, samt att den därmed inte kan finansieras via VA-kollektivet.

Mot bakgrund av att VA-verksamheten bedrivs i bolagsform bedömdes det slutliga beslutet om investering i överföringsledningen behöva fattas av kommunfullmäktige i egenskap av ägare till bolaget. För att projektet ska kunna genomföras krävs därför ett nytt kommunalt ställningstagande samt ett tydligt direktiv till HVAAB kring huruvida det tidigare beslutet om samförläggning fortsatt ska gälla.

HVAAB inkom därför till kommunfullmäktiges sammanträde den 11 december 2025 med en hemställan om att aktualitetspröva kommunstyrelsens beslut från den 2 maj 2017 § 126.

Kommunfullmäktige beslutade den 11 december 2025 § 320 att uppdra åt HVAAB att genomföra samförläggning av planerad VA-överföringsledning med gång- och cykelväg utmed Hällingsjövägen mellan Hällingsjö och Rävlanda, samt att återkomma till kommunfullmäktige med förslag till finansieringsplan för utbyggnaden senast i samband med förvaltningens budgetunderlag för budget 2027 (april/maj 2026).

Efter kommunfullmäktiges beslut den 11 december 2025 har en ny kostnadskalkyl tagits fram tillsammans med HVAAB. Projektet beräknas till cirka 100 miljoner kronor vilket innebär 50 miljoner för överföringsledningar och ca 50 miljoner för gång- och cykelväg. För att möjliggöra genomförandet bedömer förvaltningen att investeringsbudgeten behöver stärkas med motsvarande belopp.

Därtill tillkommer cirka 20 miljoner kronor för anslutning av reningsverken i Hällingsjö och Rävlanda, vilket inte ingår i de redovisade finansieringsmodellerna.

Projektstatus och pågående arbete

VA-överföringsledningar och gång- och cykelväg planeras att anläggas utmed statlig väg. Sträckningen av gång- och cykelvägen har anpassats utifrån tekniska och miljömässiga förutsättningar och utmaningar. De projekterade handlingarna har skickats till Trafikverket, som är väghållare för Hällingsjövägen, för att ge myndigheten möjlighet att lämna synpunkter på den föreslagna utformningen. Trafikverket avgör även om åtgärderna på vägen medför krav på att en vägplan ska tas fram samt om byggstart kan ske innan all mark har lösts in.

För närvarande pågår fortsatt dialog med Trafikverket om genomförande av samförläggningen av gång- och cykelväg och överföringsledning. Samtidigt pågår fortsatt projektering i samverkan mellan förvaltningen och HVAAB.

Finansieringsplan

Enligt huvudregeln om självkostnadsprincipen i lag (2006:412) om allmänna vattentjänster ska VA-kollektivet finansiera VA-verksamheten. Avgifterna får dock endast täcka nödvändiga kostnader. I vissa fall kan även skattekollektivet bidra, exempelvis när det gäller investeringar i överföringsledningar.

Med anledning av uppdraget redovisas fyra alternativa finansieringsmodeller för beslut av kommunfullmäktige. Bolagets styrelse har beslutat om alternativ 1 vid styrelsesammanträdet den 23 mars 2026 § 5. Vid sammanträdet den 13 april 2026 informerades styrelsen om alternativ 2 och styrelsen ställde sig bakom förslaget. Därutöver har ytterligare två alternativ 3 och 4 tagits fram av förvaltningen. Kommunfullmäktige har att ta ställning till vilket av alternativen som ska genomföras.

Alternativ 1

Investeringen finansieras genom en kombination av kommunal förfinansiering och finansiering via VA-kollektivet. Skattekollektivet står initialt för en del av investeringskostnaden genom utlåning utan ränta, medan resterande del finansieras genom successiv uppbyggnad av medel via höjd VA-taxa. Modellen innebär att kommunen initialt bär en betydande finansiell belastning och att bolaget i ett senare skede övertar anläggningen.

Alternativ 2

Investeringen finansieras i sin helhet genom extern upplåning i bolaget med kommunal borgen. Upplåningen sker successivt i takt med projektets genomförande. Bolaget ansvarar för samtliga kostnader kopplade till lånet, inklusive ränta och återbetalning. Modellen innebär att investeringen genomförs etappvis och att kostnaderna uppstår successivt i takt med att anläggningen tas i drift.

Den föreslagna finansieringsplanen innebär ingen särskild projektspecifik justering av VA-taxan från 2027. De ökade kapital- och driftkostnaderna till följd av investeringen ska hanteras inom ramen för bolagets ordinarie flerårsplanering och taxeprocess, i enlighet med självkostnadsprincipen

Alternativ 3

Kommunen förfinansierar investeringen genom utlåning till bolaget. Lånet löper med ränta och återbetalas i etapper i takt med att olika delar av anläggningen färdigställs och tas i drift. Modellen innebär en tydlig ansvarsfördelning mellan kommunen och bolaget, men medför samtidigt en finansiell belastning för båda parter under återbetalningstiden.

Alternativ 4

Investeringen finansieras genom ett aktieägartillskott från kommunen till bolaget. Medlen tillförs innan genomförandet och används direkt för att finansiera projektet. Anläggningen redovisas som tillgång i bolaget. Modellen innebär att bolaget inte behöver ta upp lån, men att kommunen står för hela finansieringen.

Ekonomiska konsekvenser

Samtliga alternativ medför ökade kostnader i form av kapitalkostnader, drift och underhåll när anläggningen tas i drift.

Alternativ 1 innebär att kommunen initialt belastas med en betydande likviditetspåverkan genom förfinansiering, samtidigt som bolaget på sikt belastas genom finansiering via VA-taxan.

Alternativ 2 innebär att investeringen inte direkt belastar kommunens likviditet, men att kommunen tar på sig en finansiell risk genom att ställa kommunal borgen. Bolaget belastas av ränte- och avskrivningskostnader över tid.

Alternativ 3 innebär att kommunen belastas genom utlåning, men erhåller samtidigt ränteintäkter. Bolaget belastas av återbetalning och räntekostnader, vilket påverkar ekonomin över tid.

Alternativ 4 innebär att kommunen fullt ut finansierar investeringen, vilket påverkar kommunens likviditet och soliditet negativt. Bolaget belastas inte av lånekostnader men påverkas genom drift- och underhållskostnader.

De huvudsakliga riskerna i alternativen är kopplade till kommunens likviditet (alternativ 1, 3 och 4) samt till den kommunala borgen och därmed ökade finansiella åtaganden (alternativ 2). Val av modell påverkar även kommunens långsiktiga ekonomiska handlingsutrymme.

Oavsett finansieringsmodell uppstår årliga kostnader för drift, underhåll, avskrivningar och räntor när anläggningen tas i drift.

Förvaltningens bedömning

Förvaltningen bedömer att samtliga alternativ förutom alternativ 1 vore rimliga och genomförbara. Dessa modeller minimerar risken för otillbörligt statsstöd och ”byggmästarsmitta”. Förvaltningen ser även komplikationer med alternativ 1, bland annat avseende frigörande av ledningarna och den efterföljande överföringen från skattekollektivet till VA-kollektivets balansräkning enligt jordabalkens regler om tillbehör till fast egendom.

Förvaltningen bedömer att alternativ 2 bedöms särskilt fördelaktigt då det möjliggör ett etappvis genomförande, begränsar den initiala påverkan på kommunens likviditet samt innebär en tydlig ansvarsfördelning där bolaget bär investeringskostnaden över tid. Modellen innebär samtidigt en hanterbar

risk genom kommunal borgen och ger flexibilitet i genomförandet i takt med att behov och ekonomiska förutsättningar utvecklas.

Mot bakgrund av detta bedömer förvaltningen, i samråd med bolaget, att alternativ 2 är det mest fördelaktiga och genomförbara alternativet.

Pia Alhäll
Kommundirektör

Martin Öbo
Samhällsbyggnadschef

§ 126

Dnr 2016KS641

Överföringsledningar för dricksvatten och spillvatten mellan Hällingsjö och Rävlanda.

Avloppsreningsverket i Hällingsjö har nått den dimensionerande kapacitet och kan inte ta emot mer spillvatten från Hällingsjö samhälle. Hällingsjö vattentäkt har en begränsad kapacitet som saknar reservmöjlighet. En förprojektering har påbörjats avseende överföringsledningar för vatten och avlopp (VA) mellan Hällingsjö och Rävlanda för att undersöka tekniska förutsättningar, kostnader, påverkan på miljö och fastigheter. I förprojektering ingår även att utreda möjligheten att samordna anläggandet av VA-ledningar med en gång- och cykelbana mellan Hällingsjö och Rävlanda. Sektorn har utrett två förslag på ledningsdragningar mellan Hällingsjö och Rävlanda, där båda alternativen har undersökts och resulterat i tre alternativa förslag.

Sektorn anser att anläggandet av överföringsledningar för dricksvatten och spillvatten mellan Hällingsjö och Rävlanda bör samordnas med en byggnation av gång- och cykelbana mellan orterna.

Från sektorn för samhällsbyggnad föreligger skrivelse daterad den 22 mars 2017.

Beslut

Kommunstyrelsen uppdrar åt förvaltningen att projektera för en samförläggning av gång- och cykelbana med VA-överföringsledningar mellan Hällingsjö och Rävlanda kyrka enligt föreliggande förslag alternativ 3.

Kommunstyrelsen noterar att finansiering ska ske i samband med antagande av budget/plan 2018-2022.

Signatur justerande		Utdragsbestyrkande	
---------------------	--	--------------------	--

Sammanträdesdatum
2020-11-19

§ 460

Dnr 2020KS602

Begäran om startbesked för gång- och cykelbana mellan Hällingsjö och Rävlanda

Kommunstyrelsen beslutade den 2 maj 2017 § 126, att uppdra åt förvaltningen att projektera för en samförläggning av gång- och cykelbana med VA-överföringsledningar mellan Hällingsjö och Rävlanda kyrka. Finansiering av projektet skulle enligt beslutet ske i samband med antagande av budget/plan 2018–2022.

I samband med beslut om verksamhetsplan och budget, den 7 november 2019 § 308, beslutade kommunstyrelsen att vissa investeringsprojekt ska beviljas startbesked av kommunstyrelsen innan de kan genomföras. Investeringen för Gång- och cykelbana mellan Hällingsjö och Rävlanda pekades ut som ett sådant projekt.

Projekteringen börjar nu närma sig slutet och kontakt med Trafikverket har tagits för att säkerställa deras samtycke till utformning av gång- och cykelbanan. Kommunens ambition är att rådighet över marken som behövs till byggnationen ska ske genom markförhandlingar med fastighetsägarna, istället för att söka vägplan för sträckan.

Startbeskedet avser markförhandlingar med fastighetsägare, upphandling av entreprenör för projekterade handlingar och byggnation av den 4,5 km långa gång- och cykelbanan mellan Hällingsjö och Rävlanda. Upphandling och entreprenad kommer ske i samarbete med VA-verksamheten och förläggandet av överföringsledningar för spill- och dricksvatten mellan orterna. Förvaltningen har för avsikt att ha en extra avstämning i kommunstyrelsen efter att markförhandlingarna är genomförda och innan upphandlingen läggs ut för anbud.

Från sektorn för samhällsbyggnad föreligger skrivelse daterad den 8 oktober 2020.

Beslut

Kommunstyrelsen beviljar startbesked för gång- och cykelbanan mellan Hällingsjö och Rävlanda i samentreprenad med VA-överföringsledningar mellan Hällingsjö och Rävlanda kyrka.

Signatur justerande	Utdragsbestyrkande

Sammanträdesdatum
2025-12-11

§ 215

Dnr 2025KS408

Aktualitetsprövning av beslut om gång- och cykelbana och VA-ledningar Hällingsjö–Rävlanda

Beslut

Kommunfullmäktiges beslut i enlighet med kommunstyrelsens förslag

Kommunfullmäktige beslutar att, efter aktualitetsprövning av kommunstyrelsens beslut den 2 maj 2017, uppdra åt Härryda Vatten och Avfall AB att:

- genomföra samförläggning av planerad VA-överföringsledning med gång- och cykelväg utmed Hällingsjövägen mellan Hällingsjö och Rävlanda, samt
- återkomma till kommunfullmäktige med förslag till finansieringsplan för utbyggnaden senast i samband med förvaltningens budgetunderlag för budget 2027, det vill säga i april/maj 2026.

Reservationer

Per Olov Risman (SD), Peter Arvidsson (SD) och Patrik Strömstén (SD) reserverar sig mot beslutet.

Sammanfattning av ärendet

Härryda Vatten och Avfall AB (HVAAB) har inkommit med en hemställan om att aktualitetspröva kommunstyrelsens beslut från den 2 maj 2017 gällande projektering för samförläggning av gång- och cykelbana med VA-överföringsledningar mellan Hällingsjö och Rävlanda. Ärendet föranleds av att HVAAB:s styrelse den 2 december 2024 uppdrog åt VD att begära ställningstagande från kommunfullmäktige. Hemställan framställdes den 30 april 2025 i en skrivelse från HVAAB.

Projekteringen av gång- och cykelväg samt VA-överföringsledning mellan Hällingsjö och Rävlanda påbörjades 2017 och var i huvudsak färdigställd 2020. Under projekttiden har justeringar genomförts utifrån synpunkter från Trafikverket och berörda fastighetsägare. Projektet har tidigare fått startbesked av kommunstyrelsen den 19 november 2020 § 460 och har sedan dess drivits i dialog mellan förvaltningen, Trafikverket och HVAAB.

Efter att Bollebygds kommun 2022 avböjt samarbete kring VA-anslutning till Rävlanda har HVAAB omprioriterat sina investeringar. Bolaget bedömer att utbyggnaden av överföringsledningarna inte är nödvändig på överskådlig tid och därmed inte kan finansieras via VA-kollektivet.

Signatur justerande	Utdragsbestyrkande

Sammanträdesdatum
2025-12-11

För att projektet ska kunna genomföras krävs ett nytt kommunalt ställningstagande och direktiv till Härryda Vatten och Avfall AB. Kommunstyrelsen behöver därför bereda frågan om huruvida tidigare beslut om samförläggning ska aktualiseras, om projektet ska genomföras utan VA-ledningar eller om det ska avbrytas. Eftersom VA-verksamheten sedan 2021 bedrivs inom det kommunala bolaget och inte längre inom förvaltningen, bedöms det slutliga beslutet behöva fattas av kommunfullmäktige i egenskap av ägare till bolaget.

Mot denna bakgrund krävs ett nytt ställningstagande från kommunen i egenskap av ägare till HVAAB. Förvaltningen har redovisat flera möjliga vägar framåt och bedömer att den mest ändamålsenliga lösningen är att genomföra samförläggning av VA-överföringsledningen och gång- och cykelvägen utmed Hällingsjövägen mellan Hällingsjö och Rävlanda. Förvaltningen föreslår därför att HVAAB ges i uppdrag att genomföra projektet samt återkomma till kommunfullmäktige med förslag till finansieringsplan.

Beslutsunderlag

- Kommunstyrelsens beslut 20 november 2025 § 320
- Tjänsteskrivelse den 30 september 2025
- Alternativa vägar framåt gällande gång- och cykelväg samt överföringsledning Hällingsjö-Rävlanda
- Styrelseprotokoll 9, § 4 D, 2024-12-02 HVAAB
- Skrivelse från Härryda Vatten och Avfall AB- Aktualisera KS beslut 2017 avseende överföringsledningar Hällingsjö- Rävlanda, daterad 30 april 2025
- Inkommen skrivelse till politiker om gång- och cykelbana i Hällingsjö- Rävlanda
- Kommunstyrelsens beslut den 2 maj 2017 § 126
- Folkbokförda Hällingsjö

Förslag till beslut på sammanträdet

Evalotta Liljenzin (M) föreslår med instämmande av Patrik Linde (S), Martin Tengfjord (SP), Maria Kornevik Jakobsson (C), Per Vorberg (M), Håkan Eriksson (KD) och Björn Mattsson (V) att kommunfullmäktige bifaller kommunstyrelsens förslag.

Patrik Strömstén (SD) föreslår att kommunfullmäktige bifaller kommunstyrelsens förslag med ändringen att följande orden stryks: "samförläggning av Planerad va-överföringsledning med", samt med följande tillägg efter första punkten: "Hänsyn tas till lokala geografiska förutsättningar, för att hålla kostnad lägre, samt ge utformning en funktionell och vacker utformning samt,".

Beslutsgång

Kommunstyrelsens förslag och avslag

Signatur justerande	Utdragsbestyrkande

Sammanträdesdatum
2025-12-11

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunfullmäktige bifaller kommunstyrelsens förslag.

Patrik Strömsténs ändringsförslag och avslag

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunfullmäktige avslår ändringsförslaget.

Patrik Strömsténs tilläggsförslag och avslag

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunfullmäktige avslår tilläggsförslaget.

Signatur justerande		Utdragsbestyrkande

Vatten och Avfall AB

Protokoll styrelsemöte 2 2026-03-23

Plats: Metallvägen 7A, Mölnlycke

Tid: kl. 13:00 – 16:00

Deltagare:

Bengt Johansson, ordförande
Roland Jonsson, vice ordförande
Håkan Söderström, ledamot
Erik Holm, ledamot
Berit Müllerström, ledamot
Birgitta Eriksson, ledamot

Frånvarande:

Anders Halldén, ledamot

Övriga (ej beslutande):

Jessica Stenhoff, VD
David Sparredal, sekreterare
Eliza Farmand
Anders Lorentzon

Protokoll styrelsemöte 2 2026-03-23

- § 1 Mötets öppnande samt fastställande av dagordning
Sammanträdet öppnas av styrelsens ordförande Bengt Johansson och
föreliggande dagordning fastställdes.
- § 2 Justering
Styrelsen beslutar
att utse David Sparredal till protokollförare.
att utse Håkan Söderström att justera dagens protokoll.
- § 3 Föregående protokoll
Styrelsen beslutar att lägga föregående protokoll, möte 2026-02-02 till
handlingarna.
- § 4 Beslut: Fastställande av Årsredovisning 2025
Styrelsen beslutar att fastställa årsredovisning för verksamhetsåret 2025 enligt
föreliggande förslag.
Årsredovisning signeras digitalt.



§ 5 Beslut: Finansieringsplan ÖFL Hällingsjö-Rävlanda
Styrelsen behandlade det av VD framlagda förslaget.

Styrelsen beslutar att

- godkänna finansieringsplanen för överföringsledningarna Hällingsjö–Rävlanda under förutsättning att HVAAB betalar till Hälaryda kommun i takt med att ledningarna tas i drift.
- föreslå att kommunfullmäktige tar i beaktan en justering av VA taxan från och med 2027 om 2,8 procent för att säkerställa detta projekts finansiering i enlighet med självkostnadsprincipen och fonderar medel för att nyttja när ledningarna tas i drift och betalning ska genomföras.
- uppdrar åt VD att överlämna finansieringsplanen till förvaltningen för beredning av ärendet till kommunfullmäktige och därefter upprätta ett formellt avtal med Hälaryda kommun om finansieringen av projektet.

§ 6 Beslut: Avfallshämtning 2027
Beslutsunkt utgår.

Styrelsen uppdrar åt VD att utreda möjligheter med hjälp av extern juridisk kompetens för fortsatt tilldelning eller upphandling för att eliminera risken för utebliven sophämtning från och med januari 2027.

§ 7 Beslut: Hälaryda kommuns delägarskap i Renova AB

Styrelsen uppdrar åt VD att ta fram en tjänsteskrivelse till Hälaryda kommun som klargör kommunens nuvarande ägarroll i Renova AB och de konsekvenser detta medför för HVAAB:s verksamhet. Tjänsteskrivelsen ska även innehålla en strukturerad analys samt rekommendationer inför det kommande ställningstagandet om ägarskapet.

§ 8 VD-rapport

- A. Information Avfall, Eliza Farmand fördrog om,
- Uppföljning FNI
 - Information avseende avfallsplanen aktualitetsprövats
 - Bråta ÅVC ny upphandling och avtalsperiod
 - Upphandling FNI flerfamiljshus

Styrelsen noterar informationen.

- B. Information VA, Anders Lorentzon föredrog om projekten.

- Bockön
- Solsten I:98 (Atlet)
- Ishall Assmundstorp

Styrelsen noterar informationen.

- C. Information, PEAB

Styrelsen noterar informationen.

- D. Personal

Styrelsen noterar informationen.

- E. KF-information 26: mars

Styrelsen noterar informationen.

- F. Vattenstämma 2026

Styrelsen noterar informationen.

- G. Likviditet och skuldförvaltning

Styrelsen noterar informationen.

§ 8 forts.

H. Ekonomi, Internkontroll, Skattekonto och Checkräkning

Styrelsen noterar informationen.

I. Fodringar

Styrelsen noterar informationen.

§ 9 Återrapportering firmateckning och beslut

Inget att rapportera.

§ 10 Styrelsesammanträden 2026

13 april 13:00-16:30, bolagsstämman och styrelsemöte
25 maj 10:00-16:00, studiebesök GRYAAB och styrelsemöte
15 juni 13:00-16:30
24 augusti 13:00-16:30
21 september 13:00-16:30
19 oktober 09:00-16:30, Strategidag
23 november 13:00-16:30
14 december 13:00-16:30

Presidiemöten 2026

11 maj 10:00-12:00
1 juni 10:00-12:00
10 augusti 10:00-12:00
7 september 10:00-12:00
5 oktober 10:00-12:00
9 november 10:00-12:00
1 december 10:00-12:00



§ 11 Övriga frågor
Inga övriga frågor.

§ 12 Avslutning
Ordförande förklarar mötet avslutat.

Signering

Följande parter har signerat detta dokument

Namn: David Sparredal

Datum: 2026-03-24 15:56

Signerat kryptografiskt SHA-256 hashvärde:

05306FEB5559B349BA9AC6BEFDF0B8E87605A27EE3985C44B102E7333C80FC11

Namn: BENGT JOHANSSON

Datum: 2026-03-24 16:16

Signerat kryptografiskt SHA-256 hashvärde:

05306FEB5559B349BA9AC6BEFDF0B8E87605A27EE3985C44B102E7333C80FC11

Namn: Tor Håkan Söderström

Datum: 2026-03-25 21:12

Signerat kryptografiskt SHA-256 hashvärde:

05306FEB5559B349BA9AC6BEFDF0B8E87605A27EE3985C44B102E7333C80FC11

Datum
2026-04-23

Dnr
2025KS408 360

Olika alternativa finansieringslösningar samt ekonomisk analys för överföringsledningar mellan Hällingsjö och Rävlanda

Finansieringsmodeller

Enligt huvudregeln om självkostnadsprincipen i lag (2006:412) om allmänna vattentjänster ska VA-verksamheten finansieras av VA-kollektivet. Avgifterna får dock endast täcka nödvändiga kostnader. I vissa fall kan även skattekollektivet bidra, exempelvis vid investeringar i överföringsledningar.

En kostnadskalkyl har tagits fram i samverkan mellan förvaltningen och HVAAB. Den fortsatta projekteringen och byggnationen beräknas till totalt cirka 100 miljoner kronor, varav cirka 50 miljoner kronor avser överföringsledningar och cirka 50 miljoner kronor avser gång- och cykelvägen. Mot bakgrund av detta ser alltså förvaltningen att en sammantagen förstärkning av investeringsbudgeten med 100 miljoner kronor krävs för att möjliggöra genomförandet av gång- och cykelvägen i samförläggning med överföringsledningarna.

Till ovan nämnda uppskattade investering om cirka 100 miljoner kronor tillkommer ytterligare investeringar om cirka 20 miljoner kronor. Dessa medel bedöms behövas för att ansluta respektive reningsverk i Hällingsjö och Rävlanda via nya ledningar till överföringsledningen. De tillkommande investeringarna om cirka 20 miljoner kronor omfattas dock inte av någon av de alternativa finansieringsmodeller som beskrivs i förevarande tjänsteskrivelse.

Utifrån dessa förutsättningar redovisas nedan fyra alternativa finansieringsmodeller.

Alternativ 1

Den modell som bolagets styrelse fattade beslut om den 23 mars 2026 innebär att skattekollektivet förfinansierar överföringsledningen genom ett lån motsvarande hälften av de totala kostnaderna, det vill säga 25 miljoner kronor. Lånet föreslås tas upp från kommunen och kunna utbetalas i takt med att ledningarna färdigställs. Lånet föreslås löpa utan ränta.

Upplägget innebär att skattekollektivet initialt ansvarar för upphandling och byggnation av ledningarna, som sedan efter färdigställande överläts till VA-kollektivet. Under byggtiden redovisas ledningarna i skattekollektivets balansräkning, för att efter överlåtelsen flyttas till HVAAB:s balansräkning.

För den återstående delen av kostnaden, alltså ytterligare 25 miljoner kronor, föreslår HVAAB finansiering via ett överuttag från nuvarande VA-kollektiv. Detta ska ske genom en höjning av VA-taxan med 2,8 procent från och med 2027, för att bygga upp en särskild finansieringsfond.

För att initialt begränsa kostnaderna för VA-kollektivet och samtidigt utnyttja kapaciteten i Hällingsjö reningsverk fullt ut avgränsas projektet i detta skede till ledningsförläggning inom gång- och cykelvägen. Investeringar i ledningar mellan gång- och cykelvägen och reningsverket skjuts därmed på framtiden, vilket innebär att ytterligare cirka 20 miljoner kronor senareläggs. Denna uppskattade framtida investering omfattas inte av föreliggande tjänsteskrivelse, men behöver framgent finansieras av VA-kollektivet för att överföringsledningen och de initiala investeringarna ska kunna nyttjas fullt ut.

Ekonomiska konsekvenser

Förvaltningen

I detta alternativ finansierar kommunen hela investeringsutgiften om totalt 100 miljoner kronor fram till dess att anläggningen tas i bruk. Det innebär i praktiken ett räntefritt lån, vilket leder till minskade ränteintäkter till följd av försämrad likviditet. Under vissa perioder kan kommunen även behöva extern upplåning för att hantera andra investeringsbehov, vilket kan medföra räntekostnader.

Vidare innebär modellen att kommunen initialt äger anläggningen fram till dess att den överförs till bolaget, vilket kan ge upphov till administrativa och juridiska utmaningar. När anläggningen tas i drift uppstår ökade kostnader i form av avskrivningar, räntekostnader och underhåll.

HVAAB

För bolaget innebär upplägget en förbättrad likviditet och en låg finansieringskostnad i ett tidigt skede, eftersom finansieringen sker genom ett räntefritt lån från kommunen. Detta minskar behovet av extern upplåning initialt.

Samtidigt ökar bolagets skuldsättning när anläggningen överförs och tas upp i balansräkningen. Finansiering via VA-taxan skapar stabila intäkter men innebär också ökade kostnader för brukarna. Därtill kvarstår framtida investeringsbehov för att färdigställa hela systemet. Sammantaget ger modellen kortsiktiga finansiella fördelar men innebär långsiktiga ekonomiska åtaganden och risker.

Alternativ 2

Styrelsen informerades den 13 april 2026 om ytterligare en modell och har därefter ställt sig bakom denna. Modellen innebär att investeringen motsvarande cirka 50 miljoner kronor, finansieras fullt ut genom extern upplåning i HVAAB med kommunal borgen. Upplåningen sker etappvis i takt med projektets genomförande och kassaflödesbehov. Bolaget ansvarar själv för samtliga kostnader kopplade till lånen, inklusive räntor och återbetalning.

Projektet genomförs etappvis enligt följande:

- Etapp 1: Dricksvattenledning om cirka 4,6 km inklusive tryckstegring, vilken möjliggör redundans för dricksvattenförsörjningen mellan Hällingsjö och Rävlanda.
- Etapp 2: Spillvattenledning om cirka 2,4 km i nordöstra delen (Rävlanda).
- Etapp 3: Spillvattenledning om cirka 2,2 km i sydvästra delen (Hällingsjö) mot Rävlanda.

Ledningarna tas i drift etappvis i takt med färdigställande.

Någon särskild höjning av VA-taxan planeras inte, utan de ökade kostnaderna hanteras inom den ordinarie taxeprocessen och flerårsplaneringen enligt självkostnadsprincipen. Investeringen bedöms samtidigt bidra till ökad driftsäkerhet i vattenförsörjningen samt möjliggöra viss framtida anslutning av fastigheter längs sträckan. För att fullt ut ansluta Hällingsjö samhälle till spillvatten krävs ytterligare framtida investeringar om cirka 20 miljoner kronor i dagens penningvärde, vilka inte omfattas av denna finansieringsplan.

Ekonomiska konsekvenser

Förvaltningen

För kommunen innebär det att investeringen inte belastar skattekollektivet direkt, eftersom den finansieras av bolaget genom extern upplåning. Däremot tar kommunen på sig en finansiell risk genom att ställa ut kommunal borgen för lånet. Detta kan påverka kommunens totala skuldsättning och ekonomiska handlingsutrymme.

HVAAB

Projektet genomförs i tre etapper och tas successivt i drift, vilket innebär att kostnaderna ökar stegvis över tid. Vid full utbyggnad beräknas de årliga kostnaderna uppgå till cirka 3,2 miljoner kronor, fördelat på avskrivningar, räntekostnader och drift. Investeringen medför en ökad skuldsättning för bolaget, men denna bedöms som hanterbar inom ramen för kommunal borgen och bolagets långsiktiga ekonomiska planering.

Alternativ 3

I denna modell innebär det att HVAAB beviljas lån om 50 miljoner kronor till en årlig ränta om 3 procent. Lånet får disponeras i samband med att byggnation av samförlagd GC-bana och överföringsledningar påbörjas.

Överföringsledningarna föreslås förfinansieras genom skattekollektivet. HVAAB återbetalar investeringen till kommunen i tre steg enligt följande:

- Efter färdigställandet av dricksvattenledningen betalar VA-kollektivet 50 procent av den totala investeringen för ledningsarbetena
- När spillvattenledningen närmast Rävlanda tas i drift betalar VA-kollektivet ytterligare 25 procent av investeringen
- När resterande del av spillvattenledningen tas i drift betalar VA-kollektivet de sista 25 procent av investeringen

För att initialt begränsa kostnaderna för VA-kollektivet och samtidigt utnyttja kapaciteten i Hällingsjö reningsverk fullt ut avgränsas projektet i detta skede till att omfatta ledningsförläggning i gång- och cykelvägen. Investering i ledningar mellan gång- och cykelvägen och reningsverken skjuts därmed på framtiden, vilket innebär att ytterligare cirka 20 miljoner kronor senareläggs. Denna uppskattade ytterligare investering omfattas inte av förevarande tjänsteskrivelse men behöver framgent bäras av VA-kollektivet för att överföringsledningen och de nu initialt tagna investeringarna skall kunna nyttjas fullt ut.

Ekonomiska konsekvenser

Förvaltningen

Detta alternativ innebär i stort sett samma likviditetspåverkan som alternativ 1, men med skillnaden att kommunen erhåller ränteintäkter på utlånade medel. Lånet skulle i denna modell uppgå till maximalt 50 miljoner kronor. Vidare innebär modellen att kommunen respektive bolaget äger sina respektive delar av anläggningen från början, vilket skapar en tydligare ansvarsfördelning och minskar risken för administrativa och juridiska oklarheter. När anläggningen tas i drift uppstår, liksom i alternativ 1, ökade kostnader i form av avskrivningar, räntekostnader och underhåll.

HVAAB

För HVAAB innebär modellen att bolaget finansierar sin del genom lån från kommunen med ränta. Detta medför en något högre finansieringskostnad jämfört med alternativ 1.

Alternativ 4

Förvaltningen vill även lyfta fram en ytterligare möjlig modell för finansiering av överföringsledningen. I denna modell skulle

skattekollektivet inte bara förfinansiera utan fullt ut stå för finansieringen av utbyggnaden. Det skulle enklast kunna ske genom att HVAAB erhåller ett aktieägartillskott om 50 miljoner kronor.

Rimligen bör tillskottet ges bolaget innan upphandlingen av ledningsarbetena, så att HVAAB därefter kan handla upp och, med de tillskjutna medlen, finansiera projektet. Ledningarna skulle sedan redovisas som anläggningstillgångar i bolagets balansräkning. Aktieägartillskottet bör tydligt avgränsas och öronmärkas för färdigställande av den aktuella överföringsledningen.

Ekonomiska konsekvenser

Förvaltningen

I detta alternativ finansierar kommunen hela eller delar av investeringen genom ett villkorat ägartillskott. Detta påverkar kommunens likviditet och soliditet negativt och innebär samtidigt att ränteintäkter uteblir jämfört med lånefinansiering.

När anläggningen tas i drift uppstår, i likhet med övriga alternativ, ökade kostnader i form av avskrivningar, räntekostnader och underhåll.

HVAAB

För HVAAB innebär modellen att investeringen kan genomföras utan extern upplåning. Anläggningen kan därmed tas upp som tillgång som anläggningstillgångar och fullfölja projektet direkt samtidigt som soliditeten stärks, eftersom finansieringen sker utan ökad skuldsättning. Detta förbättrar bolagets finansiella ställning.

Årliga ekonomiska effekter av samtliga alternativ

När anläggningen väl är i drift blir drift- och underhållskostnaderna i princip lika oavsett vilket finansieringsalternativ som används. Skillnader mellan alternativen ligger däremot i hur investeringen finansieras och hur det påverkar ekonomin. Skillnader mellan alternativen uppstår framförallt i finansieringskostnader samt i påverkan på kommunens och bolagets finansiella ställning, såsom likviditet, skuldsättning och soliditet.

I alternativ 1 och 3 har HVAAB kapitalkostnader eftersom bolaget finansierar hela eller delar av investeringen med lån, vilket innebär räntekostnader. I alternativ 2 har HVAAB kapitalkostnader eftersom bolagets lån hos Kommuninvest är förenat med ränta. I alternativ 4 finansieras investeringen direkt av kommunen som ett ägartillskott, vilket innebär att HVAAB inte har några kapitalkostnader.

Förvaltningen

Gång- och cykelvägen belastar kommunens driftbudget. Kapitalkostnaden, baserad på en genomsnittlig avskrivningstid om 50 år, beräknas uppgå till

cirka 1,0 miljoner kronor per år. Därtill tillkommer en kostnad för internränta, för närvarande 2 procent, vilket motsvarar cirka 1,0 miljoner kronor under det första året.

För drift av gång- och cykelvägen beräknas anläggningen medföra en kostnadsökning om cirka 0,3 miljoner kronor per år. Sammantaget belastar avskrivningskostnader, internränta och driftkostnader kommunens driftbudget årligen.

HVAAB

Kapitalkostnaden för överföringsledningarna, inklusive tillhörande anläggningar, beräknas – med en genomsnittlig avskrivningstid om 50 år – uppgå till cirka 1,0 miljoner kronor per år. Därtill tillkommer vid lånealternativen (1 och 3 ovan) en kostnad för utlåningsränta om 3 procent, vilket motsvarar cirka 1,5 miljoner kronor under det första året i exempel 3 ovan. Alternativ 2 uppges av HVAAB vara förenad med en något lägre ränta jämfört med alternativ 3.

Den samlade driftkostnaden för överföringsledningarna, inklusive el, underhåll med mera, uppskattas till cirka 0,6 miljoner kronor per år.

Samtantaget uppgår nettokostnadsökningen till cirka 3,2 miljoner kronor per år, vilket motsvarar en avgiftsökning om cirka 2,8 procent jämfört med 2026 års avgiftsnivå. Investeringen medför även att bolagets skuldsättningsgrad (banklån) ökar samtidigt som soliditeten minskar.

Vid ett fullt genomförande av alternativ 2 beräknas de årliga kostnaderna uppgå till cirka 3,2 miljoner kronor. Detta består av ungefär 1,5 miljoner kronor i räntekostnader, 1,1 miljoner kronor i avskrivningar samt cirka 0,6 miljoner kronor i driftkostnader. Kostnadsökningen sker successivt i takt med att respektive etapp tas i drift, där etapp 1 år 2030 innebär en ökning om cirka 1,7 miljoner kronor, etapp 2 år 2032 en ytterligare ökning om cirka 0,8 miljoner kronor samt etapp 3 år 2034 en ökning om cirka 0,7 miljoner kronor. När hela anläggningen är i drift utgör dessa kostnader den samlade årliga belastningen för verksamheten.

Samlad bedömning

Samtliga alternativ förutom alternativ 2 innebär att kommunen (skattekollektivet) – antingen fullt ut eller enbart i ett inledande skede - finansierar hela eller delar av investeringen, vilket påverkar kommunens likviditet och i varierande grad även ränteintäkter och soliditet. När anläggningen tas i drift medför investeringarna ökade årliga kostnader i form av avskrivningar, räntekostnader samt drift och underhåll, både för kommunen avseende gång- och cykelvägen och för HVAAB avseende VA-anläggningen.

INFORMATION OM OLIKA FINANSIERINGSMODELLER FÖR ÖVERFÖRINGSLEDNINGAR

Martin Öbo & Jessica Stenhoff

Kommunstyrelsen 2026-04-15

Finansieringsmodeller för överföringsledningar mellan Hällingsjö och Rävlanda

Projektkostnad: 100 miljoner kronor

Överföringsledningar: 50 miljoner kronor

Gång- och cykelväg: 50 miljoner kronor

Icke alternativskiljande: Sammankoppling av tätorterna kräver en senare investering om cirka 20 mnkr, vilket kan fördröja full användning av va-anläggningen

Alternativ 1

Grundprincip

- Skattekollektivet förfinansierar 50 % (25 mnkr) via räntefritt lån
- HVAAB och VA-kollektivet finansierar resterande 50 % (25 mnkr)
- Finansiering via höjd VA-taxa (2,8% från 2027)
- Ledningarna ägs initialt av skattekollektivet, överförs sedan till bolaget

Ekonomiska konsekvenser

För kommunen:

Räntefritt lån skapar minskade ränteintäkter. Administrativa och juridiska utmaningar vid överföring av ledningarna. Årlig kostnad för gång- och cykelvägen: 2,3 mnkr (avskrivning + internränta + drift)

För HVAAB:

Förbättrad likviditet initialt, men ökad VA-taxa drabbar brukarna. Årlig nettokostnad: 3,2 mnkr (2,8% avgiftshöjning).

Risker

- Komplexitet vid överföring av ledningar
- Risk för statsstöd, risk för "byggmästarsmitta"

Alternativ 2 (extern lån)

Grundprincip

- HVAAB finansierar helt: 50 mnkr extern upplåning från Kommuninvest
- Kommunal borgen: Kommunen ställer borgen för lånet enligt gällande riktlinjer
- Etappvis upplåning: Lånet tas i takt med projekts kassaflöde och färdigställande av delsträckor
- Åtagande: HVAAB svarar fullt ut för finansiering, räntekostnader och återbetalning
- Ägarskap: Ledningarna är HVAAB:s från början - ingen överföring behövs
- Avskrivning: 45 år genomsnitt för ledningar och stationer

Ekonomiska konsekvenser

För kommunen:

Årlig kostnad gång- och cykelväg: cirka 2,3 mnkr (oförändrat)
Kommunal borgen: 50 mnkr (ingen direkt kostnad om HVAAB betalar)

Likviditet: Påverkas inte - inga medel från kommunen

För HVAAB:

Årlig nettokostnad vid full drift
2034: cirka 3,2 mnkr
Avskrivningar: cirka 1,1 mnkr
Räntekostnader: cirka 1,5 mnkr (3% kalkylränta)
Driftkostnader: cirka 0,6 mnkr
Ingen särskild höjning från 2027

Risker

- Kommunal borgen innebär risk om HVAAB inte kan betala + högre skuldsättning för HVAAB + marknadsbaserad ränta kan variera

Alternativ 3

Grundprincip

- Skattekollektivet förfinansierar helt (50 mnkr) via lån
- HVAAB betalar tillbaka i tre steg när delsystem tas i drift
- Låneränta: 3% per år
- Tydlig ansvarsfördelning - kommunen och bolaget äger sina delar från början

Ekonomiska konsekvenser

För kommunen:

Likviditetspåverkan men motas med ränteintäkter (3%). Årlig kostnad för gång- och cykelvägen: 2,3 mnkr (samma som Alt 1).

För HVAAB:

Ränteförpliktelse på underliggande 50 mnkr (1,5 mnkr första året). Årlig nettokostnad: 3,2 mnkr. Återbetalning sker stegvis när delsystem blir aktiva - risken sprids över tid.

Risker

- Denna modell minimerar risker för otillbörligt statsstöd och skapar en tydligare ansvarsfördelning mellan kommunen och bolaget. Tydlig ägarskap från början minskar juridiska risker

Alternativ 4: Aktieägartillskott

Grundprincip	Ekonomiska konsekvenser	Risker
• Skattekollektivet finansierar helt projektet (50 mnkr) fullt ut genom ett villkorat ägartillskott • Bolaget erhåller medlen innan/i takt med att upphandlingen påbörjas • Ledningarna blir anläggningstillgångar i HVAAB:s balansräkning direkt • Ingen extern upplåning för bolaget - soliditeten stärks för bolaget och minskar i motsvarande mån kommunens (skattekollektivets) soliditet.	För kommunen: Full finansieringsbörda minskar likviditet och soliditet negativt. Inga ränteintäkter genereras (jämfört med alternativ 2). Årlig kostnad för gång- och cykelvägen: 2,3 mnkr. För HVAAB: Ingen extern skuldsättning - soliditeten stärks. Årlig nettokostnad: 3,2 mnkr (enbart drift och avskrivning, ingen ränta). Detta är mest gynnsamt för bolaget ekonomiskt.	• Stärker bolagets ställning men försämrar kommunens finansiella position.

Jämförelse av modellerna & Risker

Aspekt	Alternativ 1	Alternativ 2	Alternativ 3	Alternativ 4
Initial lånesumma	25 mnkr (50 %)	50 mnkr (100 %)	50 mnkr (100 %)	0 mnkr (aktieägartillskott)
Låneränta	0 % (räntefritt)	Marknadsränta kommunsektorn 2,52 % år 2026	3 % per år	Ej aktuellt
VA-taxeökning	2,8 % från 2027	Ej aktuellt- integreras i ordinarie taxeprocess	Ej aktuellt- integreras i ordinarie taxeprocess	Ej aktuellt- integreras i ordinarie taxeprocess
Ägarskap ledningar från start	Nej - komplext	Ja – tydligt HVAAB äger från början	Ja - tydligt	Ja - tydligt
Kommunens soliditet	Risk för måttlig påverkan	Ingen direkt påverkan (borgen = potentiell risk)	Risk för måttlig påverkan	Negativ påverkan
HVAAB:s soliditet	Försämras	Försämras (50 mnkr skuld)	Försämras	Positiv påverkan

Ställningstaganden från förvaltning och HVAAB



Förvaltningens bedömning



Ser följande modeller som genomförbara:



✓ **Alternativ 2** - Extern upplåning med borgen



✓ **Alternativ 3** - (återbetalning)



✓ **Alternativ 4** - Aktieägartillskott



HVAAB:s bedömning



Ser följande modeller som genomförbara:



✓ **Alternativ 1**



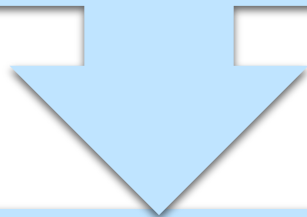
✓ **Alternativ 2** - Extern upplåning med borgen



✓ **Alternativ 4** - Aktieägartillskott

Nästa steg

**Både förvaltningen och HVAAB
förordar alternativ 2**



**Ärendet tas upp för beslut den 28
maj i kommunfullmäktige**

Frågor?



HÄRRYDA
KOMMUN